

NAGYVÁRAD

Főszerkesztő: HEGEDŰS NANDOR

Felelős szerkesztő: MARÓT SÁNDOR

Felemás demokrácia

Demokráciáról és a demokráciának Romániában gyakorlott alkalmazásáról között világos, nézettisztázó észrevételeket a Nagyvárad Megjegyzéseinek írója. Felárta azokat az örvényeket, ahol az erdélyi magyar kisebbségnek ideológiailag föltétlenül alá kellene merülnie, hogyha az elvek alkalmazását az elvekkel azonosítaná.

A mi magyarságunk sorsának csillagvizsgálójában csak egyet fejtett el a cikkíró. Elfejtette kellő tüzetesen viszonylatba hozni a demokrácia romániai értelmezését a demokrácia mai nyugat- és középeurópai értelmezésével. Nem nyúlt kíméletlenül a kérdéshez, fedie-e a Nyugat- és Középeurópában alkalmazott demokrácia fogalma a romániai demokráciát? Már pedig a romániai magyarság jelenkori nemzedékének sorsa, reményei, vagy reménytelenségei éppen azon múlnak, hogy a demokratikus elvek értelmezése egybevág-e Nyugat- és Középeurópában a románival. Ha a két értelmezés között szakadékok volnának, úgy e szakadékokból nyílna kilátás számunkra egy közeli jobbsor felé. Szakadék azonban nincs; fölünk nyugatra a „demokrácia” éppoly felemás a felszín alatt, mint Romániában.

A demokrácia hangoskodói, miután a földfeudalizmus jelentőségében erős tévesztéseket szenvedett s régi pozícióját a tökefeudalizmusnak engedte át, az igazi és végérvényes demokrácia követeléseiről céltudatosan csapolják le az ügyis lehangyatlott agrárfeudalizmuson. Félúton fáradsz és bátorlalanodnak el tehát, oly félúton, melynek hátuk mögött hagyott része a mi nemzedékünk számára siksági út volt, de visszariadnak az út másik felétől, mely a százszázalékos demokrácia felé meredeken vezet a tetők magasságába!

A mai európai földdemokrácia megvetően mondja ki a reakciót a földfeudalizmusra, de hisztériásan sikolt bolsevizmust, amint ugyanazokat a szervezeti elveket az ipari- és fináncfeudalizmusra célozva merik emlegetni, amely elveknek agrárviszonylatokban való alkalmazását a haladás sine qua nonjaként régesrég leszögezték.

A kisebbségnek Romániában közeli kilátásai akkor volnának sorsjavulásra, ha a többi európai államok az Atlanti-tengertől a Dnyeszterig mind-mind valódi demokráciát képviselnének s a hipokrita-demokratizmus egyedüli képviselőjében Románia volna az a hatalom, mely bennünket hangzatos jelszavainak subája alatt tönkrefojt.

De a tény nem ez. A tény az, hogy Románia és a többi államok tejtetvérek az áldemokráciában!

Es ennek a felemás demokráciának függvénykedvtől egy kisebbségbe jutott nemzetnek a sorsa. Tragikus helyzet, amit még fokoz egy külön kisebbségi felemás-állapot!

Elnyomott tömegek öntudatosításának két típusa ismerős a történelemből. Az egyik példa ott jelentkezik, ahol az elnyomott tömegek kulturában mostohában vannak el látva, mint elnyomói. Ezek a tömegek könnyen vezethetők, befolyásolhatók és kezelhetők olyan fiatal által, akiknek a kultúrához már több közük van és akiknek egyéni boldogulásuk egyszersmind a nemzeti élet becsületes megszervezése felé ösztökél. Ilyen példa volt a magyar impérium alatt a román kisebbség. Az erdélyi román vakon hitt papjainak, tanítóinak. Viszont a pap és a tanító nem csupán idealizmusból, hanem azért is fejlesztette a román kisebbség öntudatát, mert plauzibilis volt, hogy egy öntudatra rázott nemzet vezetőjeként individuális életműve is emelkedik. Ilyen nemzetsélelményre célozva mondja Laveley, hogy „oly tartományokban, ahol elmaradt emberek laknak, alapítatok iskolát, építettek egy vasutat és túrtek egy nyomdát s húsz évvel később megszületik a nemzeti érzület, két generáció után pedig explodál, ha össze akarják szorítani. Így születik meg a nemzetiélelmény kérdés magából a civilizáció természetéből”.

Másik példája az elnyomott tömegek öntudatosításának (s itt a tömegek alatt akár nemzetiséget, akár osztályokat érthetünk) a civilizáció bizonyos fokára már felérkezett elnyomottak megszervezése. Ilyen típus a munkásszervezettség, vagy hogy ismét nemzetet mutassunk a közelmúlt történelméből: a csehek megorgánizálása a világ-háború alatt.

Az erdélyi magyarságot szerencsétlen körülményei éppúgy felemás helyzetbe kergették a nemzeti öntudatosítás terén két típus között, mint ahogy Középeurópa és vele együtt Románia a társadalmi fejlődés-

nek jutott felelőjéig. Az erdélyi magyar kisebbség már nem elég primitív ahoz, hogy vakon kövesse papjaiból, tanítóiból s más közvetlenebb fölötte-állóiból rekrutálódott intelligenciáját, viszont még nem eléggé civilizált ahoz, hogy egy vasiégymű szervezés kolosszális előnyeire ráeszméljen. (Nem akarunk e helyen kiterjeszkedni arra, hogy a vezetésre predesztinált férfaink viszont nem eléggé politikusok még, hogy egy ilyen organizálást véghezvigyenek). A helyzet tehát: egy felemás politikai értékű kisebbség egy felemás demokráciájú Európában.

Magától értetődik, hogy a kétszeresen bonyolult szituációból egy-két év alatt a kisebbségi helyzetben amúgy is tájékozatlan magyarság nem fogja magát kibogozni. Nem bogozhatná ki magát azonban a magyarság akkor sem gúzsából, ha ma már bekövetkezett volna az az elpauperizálódása, amely elhatározásaiban, kollektív fellépésében többé nem köti, s amelyben a Megjegyzések írója szinte költői fájdalomig emelkedve keresi következő nemzedékünk napsütöttebb útirányait. A proletársorba jutott nemzeteknek ugyanis egyetlen erejük: a rizikó könnyűsége. Ez a rizikó azonban a mai felemás Európában bukásra predesztinált. Ha Európa az igaz demokrácia hazája volna, a rizikó kockáztatása lehetne vita tárgya. De ma tökéletesen mindegy: merünk-e valamit, ami céltalan, avagy nem merünk? Természetesen mindig olyan rizikóra gondolunk, amely a mai államalkulató és a törvényes közrendet nem sérti.

Egy hétköznapi párt- és az igen szűk korlátok közé szorított mai kisebbségi politikán túlnővő, öntudatos szembeállást ak aktiv uralom könnyen mint Európa rendjét megbontó törekvést prezentálhatná a népek ítélőszéke előtt. És ameddig ez az ítélőszék a maga ötvenpercentes fel fogásában gubózkodik, mi Európától semmit nem kaphatnánk.

Nemcsak Romániának, Európának is változnia kell felfogásban, hogy harcainak eredményesebbek legyenek az eddigiek.

Tabéry Géza.

Kitöréssel fenyeget a bolgár—görög háború

A görög tűzértség ágyuzza a bulgáriai Petrics várost
— Bulgária a Népszövetség beavatkozását várja

Alig fejeződött be a locarnói konferencia, mely a garancia-paktum aláírásával a béke jegyében zárult és néhány napra rá már kitört a görög—bolgár konfliktus. A két ország közötti surlódás két nappal ezelőtt a Peles-határhegység körül kezdődött. Ma már olv veszedelmesre komplikálódott a kérdés, hogy ha a Népszövetség közbe nem veti magát, a görög—bolgár háború kitörésétől lehet tartani. Az igazi tényállást eddig nehéz volt megállapítani, mert a bolgárok és görögök egymásra tolják a támadás elindítását. Kétségtelen az, hogy Bulgária sokkal rosszabb helyzetben van, mint Görögország, mert Bulgária katonasága igen csekély, míg Görögországnak hadserege sokkal erősebb, mint a világ-háború előtt volt.

A háborús hírekről szóló athéni táviratok ezek:

A görög csapatoknak bolgár területen való felvonulása ma reggel megkezdődött. A felvonulás célja, hogy a komitácik fészket bekerítsék. Ma reggel bolgár katonaság és görög határőrségek között kisebb csatározások voltak.

Görög csapatok megszálltak bolgár területen egy őrtornyot.

Az athéni bolgár ügyvivő ma megjelent Pangalosz miniszterelnöknél és a bolgár kormány nevében felkérte, hogy szüntesse be haladéktalanul a görög csapatok felvonulását bolgár területen.

Pangalosz miniszterelnök azt válaszolta, hogy e felhívásnak nem tehet ele-

get, mert nincs bizalma a bolgár kormány ígéreteiben.

A görög csapatok felvonulása tovább tart, de a kormány kijelenti, hogy egyáltalában nincs szándékában idegen területet elfoglalni. A megszállás csak átmeneti, célja zálogtartás, amíg Görögország megfelelő kártérítést kap.

Szófiából jelentik: A bolgár kormány tudvalevően Görögországnak azt az ajánlatot tette, hogy a pelesi incidentet vegyes görög-bolgár bizottság vizsgálja meg. A bolgár kormány remélte, hogy ilyen módon sikerülni fog az incident elintézní. Az athéni bolgár ügyvivő javaslatát, hogy Athénbe üljön össze a döntőbíró, a görög kormány ridegen elutasította.

Ha panamaszag van, mondotta Mangra főügyész, a városnál van

A tanács tegnap ült össze, hogy szerződéses vállalkozója, Grünstein Béla fatermelő jelenlétében letárgyalja a fatügyet.

Dr Tatu tanácsos megismételte, hogy a leszállított 3000 köbméter fát az ellenőrzés nem történhetett meg sem a mennyiségre, sem a minőségre vonatkozólag, mert az átvétel nem történt meg. Az átvételeket az iskolaigazgatók és a közintézmények vezetői eszközölték, holott a szerződés kimondja, hogy a kitermelt fát a város fatermelőnek kell egy városi bizottságnak átadni és ugyancsak annak kötelessége azt átvénni is.

Az előző gazdasági tanácsos intézkedett 3000 köbméter fa szétosztásáról, de a minőséget nem jelölte meg.

Benedek Aladár: A tanács delegált egy permanens bizottságot, amelynek minden száz ezer lein felüli közszállításnál jelen kell lennie.

Köszeghy József megállapítja, hogy ez a bizottság elfelejtette, vagy nem gondolt arra, hogy a faátvétel is rá tartozik, mert a hatáskör nem volt egészen világosan precizizva.

Dr Mangra Demeter: Kifogásolja, hogy ebben a munkaátvételi bizottságban a főügyész nincs benn. Ezt kéri jegyzőkönyvileg konstataálni. Kiter a szállítás történetére. Bár nem szabályszerű volt, de uzusnak tekintették, hogy azok, akik a fát megkapják, azt át is vehessék. Ellenben azt kéri megállapítani, hogy 12000 köbméter fát már le kellett volna szállítani októberig. Ez nem történt meg. Több iskolában megakadt a tanítás. Ezért ódium hárul valakire.

Grünstein Béla: A 3000 köbméter leszállításáról írásos elismervényeim vannak. Ez a famennyiség öt hónapja áll, tehát utólag nem garantálhatom, hogy hiányzik-e belőle, vagy sem. Ahová a fát disponálták, én oda szállítottam és a fát át is vették az iskolaigazgatók, vagy a közintézmények vezetői a nálam lévő nyugtáványok szerint. Hogy a 12000 köbméter fa nincs leszállítva mai napig sem, annak nem én vagyok az oka. Én készen állottam, de dr Tatu tanácsos utól nem kaptam dispoziციt. Október 12-én már, a mikor felszólítottak, késő volt. Október 12-től 23-ig nem lehet ezt a nagy kvantumot leszállítani.

Dr Mangra Demeter: Kérem megállapítani, hogy Jónás Demeter meddig volt hivatalban s Tatu tanácsos mikor vette át a gazdasági ügyosztály vezetését, hogy tisztázható legyen, miért készt az október 1-ig leadandó dispoziციó. Valakinek felelnie kell, hogy miért nem történt meg a szállítás? Kimondhatom, hogy ezért nem a vállalkozót terheli a felelősség. A szerződés szerint május elsején kellett volna a szállítás megkezdni és október 12-én befejezni. Most már az a kérdés, hogyan történjen a szállítás a jövőben.

Grünstein Béla: Én a szerződés szerint a kvantumot a nagyváradi telepen tartozom átadni. Hogy elkerüljem a gyanúsításokat, nem vállalom a helyszínre való fuvarozást. Kérem egy bizottság kiküldését, amely a telepen átvézi a fát és leveszi rólam a további felelősséget.

Dr Mangra: A mennyiségbeli hiányokkal, ha lennének is, a városnak nem szabad szerződéses vállalkozóját visszaéléssel meggyanúsítani. A cégnek 500.000 lei óvadéka van és mindenképpen jó arra, hogy ha utólag hiányt is fedeznek fel, hogy azt utólag a szerződésből kifolyólag üzletszerűleg pótolják, anélkül, hogy az ügyet fel kellene tujni. Egy nagy helybeli cég,

Miután már tegnap görög előőrsek be nyomultak bolgár területre, ma reggel hat órákor nagy görög csapatok nyomultak be Bulgáriába. A csapatok erős tűzérsséggel rendelkeznek és a Strumica völgyében, Petrics irányában nyomultak előre. Petrics ma dél óta erős tűzérsségi tűz alatt áll. A bolgár határ csapatok parancsot kaptak, hogy egyelőre vonuljanak vissza a görögök elől. Szófiában úgy kormánykörökben, mint a közönségben is nagy az izgalom, remélik azonban, hogy a Népsszövetség, vagy valamelyik nagyhatalom be fog avatkozni, mert különben elkerülhetetlennek látszik a háború.

gel, mely szolgálatot tett a városnak, nem lehet elbánni.

Ha van panamaszag, a városnál van a panamaszag.

Dr Bucico Coriolán polgármester: Örültem, amikor hosszas utánajárással és nehéz fáradsággal egy olcsó erdőt sikerült szereznem a városnak, hogy a tűzfiaellátást olcsón biztosítsuk, azt látom tanulságul kivilágítani, hogy a sítam. Most, hogy ezek a dolgok előadják a tanács, mint szervezet nem alkalmas fakitermelések lebonyolítására. Most pedig meg kell állapítani, hogy a hiány honnan származik.

Dr Mangra főügyész: Mikor állapította meg Tatu tanácsos ur, hogy a fa egyrésze ki van osztva, de átvéve nincs?

Dr Tatu: Szeptemberben.

Dr Mangra: Ez éppen a baj, holott már júliusban elfoglalta hivatalát.

Dr Tatu: Egy normális eszű ember, ha azt látja, hogy kiosztottak egy bizonyos famennyiséget, feltételezi, hogy azt előbb át is vették. A 2000 méter kiosztott fából megállapíthatóan 400 méter a hiány.

Grünstein Béla: Allapítsa meg a tanácsos ur, hogy mennyi hiányzik, 400, vagy 500 méter? Ez nem játszik szerepet s bár megvan a nyugtáim mind a 2800 köbméterről, hajlandó vagyok az üzlet békés lebonyolítása érdekében a 400-500 méter tűzfiait pótolni.

Dr Mangra főügyész az ezzel le is zárult vita után még azt a javaslatot terjeszti elő, hogy az átvévi bizottságot egészítsék ki Jónás Demeterrel.

Dr Tatu vehemenssen jegyzőkönyvileg tiltakozik Jónás Demeter beosztása ellen, aki nem városi tisztviselő és azonkívül érdekeltnek is tartja.

Benedek Aladár: Csatlakozik dr Tatu indítványához.

A tanács elhatározza, hogy Jónás Demetert mégis meghívja a bizottságba, de nem mint átvévi, csak mint résztvevőt.

Ezután a tanács áttért a további tárgyszoratra.

Megkezdtek a választói névjegyzék elleni felelbezesek tárgyalását

A választói névjegyzékek ellen beadott kifogások tárgyalását Bajor Antal táblabíró, a városi járásbíró vezetője, tegnap délelőtt kezdte meg. A tárgyaláson a város részéről megjelent dr Vostinár János polgármester-helyettes és dr Borbély Dezső fogalmazó, hogy az esetleges felvilágosításokat megadják. Elsőnek dr Lazar Aurél képviselő beadványát vették elő, amelyben dr Lazar Aurél a maga és 18, nagyobb részt ügyvéd nevében emelt kifogást, hogy nem szerepel a névjegyzékben. A tárgyaláson megjelent a felsoroltakon kívül dr Lazar Aurél, dr Bleda László, dr Lazar Livius.

Dr Bajor Antal táblabíró megállapította, hogy dr Popescu Aurél Cornél és Krizsán János kivételével valamennyien fel vannak véve a választói névjegyzékbe, ezek felelbezesét tehát ezen az alapon elutasította, dr Popescu Aurélt és Krizsán Jánost pedig, minthogy igazolói irataik rendben voltak, felvette a választói névjegyzékbe.

A táblabíró ezután az egyenként beadott felelbezeseket vette átvizsgálás alá és a névjegyzékbe felvette a következőket: Barna Sándor, Fodor Ferenc, dr Gonenbach Gotthard Ferenc, dr Jung Tibor, Kain Tibor, Szabó Miklós, Szabó Géza, Guta Elemőd József, Szilágyi Dózsa, Schmeltzer Béla, Weisz Miksa, dr Vértess Sándor, Mihucz József felelbezeseket, akik egyébként valamennyien jelen voltak a tárgyaláson.

Kain Tibor jelentette, hogy őt az állampolgárok listájába felvették már, az állampolgársági felelbezesek felett döntő bizottságtól azonban még erről igazolványt nem kapott s így nem is tudja felmutatni.

Bajor Antal táblabíró utasította, hogy azonnal menjen át a vármegyeházára és reája hivatkozva, kérje el Ciortin János ügyvédőtől, a bizottság referensétől az igazolványt. Ciortin János ki is adta és Kaint a névjegyzékbe felvették.

Ezt azért fontos itt felemlitenünk, mert számosan vannak hasonló helyzetben, tehát, ha jelentkezők, megkapják az állampolgárságukat igazoló iratot a vármegyeházán.

Nem jelentek meg a tárgyaláson és minden igazolvány nélkül adták be felelbezesüket: Rosenberg Rudolf, Glück József, Hermann Mór, Klein Ignác, akiknek felelbezesét tehát a táblabíró elutasította.

A legközelebbi tárgyalás 28-án lesz, amikorra 60 felelbezes tárgyalása van kitűzve.

Megnyilt! **Megnyilt!**
FRIEDMANN és HOFFMANN
kizárólagos **nyakkendő** **kizárólagos**
különlegességi üzlet
Strada Rimanóczy-utca 1. szám alatt
(a Royal-kávéház mellett).

Dorian filmszínház

Ma, szombaton 3, 5, 7 és 9 órákor

ÉLJEN A KIRÁLY

Egy trónörökös története 8 felvonásban.

Főszerepben: JACKIE COOGAN. — Rendes helyárák!

Jön:

A legnagyobb film:

Jön:

TIZPARANC SOLAT

A vizsgálóbíró súlyos becsületsértésért fellentette Kiss Döme szenátort

Annak a kinos jelenetnek, amely a nagyváradi ügyvédi kamarában dr Kiss Döme lékán és Manjurea vizsgálóbíró között előt, folytatása lesz az a felirat, amelyet a vizsgálóbíró az ajtajára függesztett ki s amely a hozzá való belépést írásos engedélyhez kötötte. Az ügyvédi kamara a védői szabadságnak ezen korlátozása ellen demonstrált s mielőtt intézkedéseit megtenné, hivatalosan megállapítja a vizsgálóbírónak az ajtóra kifüggesztett nyilatkozatának hiteles szövegét.

Az ügyvédi kamara választmánya dr Lazar Aurél s később dr Ardelean Jusztine inoklésével ülést tartott, amelyen felolvasták dr Kiss Demeter kamarai dé-fiaalemler minden indokolás nélkül megsért s amelyben a dékán elégtételt kér. Dr Pop Romul előadó elmondta, hogy egy fiatalember minden isdokolás nélkül megsértette a kamara közitszteleben álló dékánját, aki mindnyájuk bizalmát bírja s arra érdemes s megsértette a kamara tekintélyét. Indítványára, amelyhez mindnyájan csatlakoztak, kimondták, hogy elítélik a vizsgálóbíró agresszív viselkedését, tiltakoznak a kamara s dékánjának megsértése ellen, a határozatot felterjesztik az ügyvédi unióhoz és az igazságügyminiszterhez, átteszik a királyi főügyészhez, hogy indítsa meg a fegyelmi eljárást a használt sértő kifejezésekről Manjurea vizsgálóbíró ellen. Kiss Döme dr és Dobrescu Dezső iránt pedig bizalmukat fejezik ki.

Az ülésen kidomborodott az a felfogás, hogy a bünvádi eljárásról szóló törvény alapján készült szervezeti szabályzat az oka a vizsgálóbíró sértő fellépésének, mert túl nagy hatáskört ad a vizsgálóbíróknak. Nem csoda, ha fejébe száll egy fiatalembernek az a hatalom, amelyet a törvény biztosít neki. Az ügyvédi kar egységes állásfoglalása le fogja hűteni a kedvét hogy megieckéztesse a kamarát és dékánját olyan tettért, amely örök díszeire válik a baroulnak.

A határozatot azonnal lekézbesítették a törvényszék és tábla elnökének s a fő-ügyésznek s táviratilag az igazságügyminiszternek. A miniszter Manjurea a Stefan vizsgálóbíró ellen távirati úton elrendelte a vizsgálatot, amelyre a miniszter dr Chetian Simon inspektort, táblabíró, az ügyvédi kamara dr Lazar Aurélt jelölte.

Az Universul mai száma ezeket írja: Manjurea vizsgálóbíró „súlyos sértés” címén fellentést adott be Kiss Döme dr ellen és táviratban kérte a minisztert, hogy az ügyvédi kamarai incidens ügyében egy bírót küldjön ki a vizsgálat elrendelésére. Manjurea a fellentésében úgy írja le az incidens, hogy Kiss Döme dr a következőket mondta neki:

— Így akarom és így cselekszem. Deák Ferenc, akinek arcképére ön mutat, a legnagyobb román volt. (Ez kétségtelenül tollhiba a „magyar” szó helyett. A szerk.) Nem engedhetem meg mindenkinek, aki az utcáról hozzánk jön, isten tudja ki küldte ide, honnan és miként, hogy kérdőre vonjon engem, hogy miért tartom a kamarában a magyar igazságügyi miniszterek arcképét. Tarkodjon ki!

Amint a följelentésből kiderül — írja az Universul — a kamarai elnök kifakadását Manjurea bíró ama megjegyzése váltotta ki, hogy „fájdalmasan lep meg, hogy volt magyar miniszterek és kamarai elnökök képei díszítik annak az ügyvédi kamarának a falait, amelyeken egy Statuescu, Take Jonescu, Toma Stelian és mások képei hiányzanak”.

Az erők szétforgácsolása

Aradon, az iparos-kongresszuson azt az eszmét vetették fel, hogy az iparos-társadalom külön listával szerepeljen a közszégi választásokon.

Szabó Károly, az ismert kiváló nagyváradi mester felállott és kifejtette, hogy kötelezőleg nem teheti magáévá ezt az ajánlatot, még abban az esetben sem, ha határozattá emelik. Mert — mondotta — ő nemcsak az iparos-társadalomnak, hanem a Magyar Pártnak is tagja. Neki ideáljai, a kisebbségi politikában kifejeződött elvei vannak, amelyeket követni akar és követni kell és tudja azt is, hogy a magyar népkisebbségi politikában elférnek, sőt benne vannak az iparosságnak követelményei is.

Ezt mondotta Szabó Károly. Okos, férfias, gerinces kijelentés volt. S ami a legfőbb érdeme: igaz. Szabó Károly nyíltan megmondta, volt bátorsága megmondani, ami a lelkeben él, de nemcsak a maga véleményét tárta elő abban a néhány mondatban, hanem a nagyváradi iparos-társadalom egy nagy rétegének, az általános többségének véleményét is, amelyet, ha nem is mondanak ki olyan öszinte nyíltsággal, ahhoz esetleg sokan óvatossá, de a lelkekben él.

Tény azonban az, hogy a legkülönbözőbb frakciók, külön listával akarnak bele menni a választásokba. Hallunk a különböző közzgazdasági- és társadalmi frakciók listájáról, a sokféle érdekszövetkezet tömörüléséről, amelyek általában azt hangoztatják, hogy pártokra és nemzeti-ségi törekvésekre való tekintet nélkül, akarják érvényesíteni akarataikat.

Így hirdetik, így próbálgatják a semleges jel-szavak leple alá burkolni azokat a törekvéseket, amelyek csak egyre céloznak: a kisebbségek tömörülésének megakadályozására. Minden olyan hangoztatás, amely a nemzetségre való tekintet nélkülséget propagálja, csak arra alkalmas, hogy a kisebbségi választási törekvést, mint kisebbségi mozgalmat, lehetetlenné tegye.

Ertünk meg egymást, különösen kérem az iparos-társadalom tagjait: gondolkozzék maga jelenlegi sorsa felett és vessen számot, mielőtt véleményt nyilvánítana a magyar népkisebbséghez tartozó mivoltával és a lehetőségekkel.

Mi már leszögeztük azt a nézetünket, hogy a magyar kisebbség nem érdekszlérák között, hanem kifejezetten, mint nemzeti- és nyelvi kisebbség kell, hogy belemenjen a választási küzdelembe. Nem széttagolva, szétforgácsolódva különböző érdekszlérák között, hanem együtt és egységesen. Ha fajra és nemzetségre nem lesz tekintettel az iparos-társadalom, hanem osztályokra, pártokra, frakciókra bomlik szét, sehol sem fog győzni, ellenben az egyetemes népkisebbség győzelmének lehetőségét is legyönti, alássa.

Egyszerű és kézzelfogható igazság ez, nem szükséges hozzá komplikált számolási művet, kiszámíthatja mindenki a maga tíz ujján. Hiszen arról szó sem lehet, hogy az iparosság, mint egy ember valóítsa meg a maga kimondott akarát és keresztül vigye azokat a határozatokat, amiket nyilvánosan és a többség néma hallgatása mellett hoznak meg. Mert százával vannak a magyar népkisebbséghez tartozó iparos-társadalomban olyanok, akiknek — mint Szabó Károlynak — kitörülhetetlen, elolthatatlan ideálok élnek a lelkében. Százszámra vannak, akik az urna előtt semmiféle külső

kényszernek fel nem áldozzák azt a meggyőződésüket, hogy az egységes magyarság érdekeit csupán a nemzeti alapon álló Magyar Párt keretében érhetik el. Ennek igazolására az iparos-társadalom a saját életéből veheti a megerősítő példákat, a háztájáról, a gyermekeinek neveltetéséből, műhelyéből, üzletéből. E hat esztendő anyai példával szolgált neki arra az általunk sokszor hangoztatott régi mondasra, hogy a magyarság bármilyen társadalmi- vagy gazdasági réteghez tartozzon: nem várhat senkitől semmit, csak önmagára, csak saját erejére támaszkodva, az egységes tömörülés erejével érheti el kívánalmait, győgyíthatja meg sérelmeit.

Amíg nincs egységben az egész magyar kisebbség, amíg tehát nem tud erőt reprezentálni, addig senki sem ad neki semmit, mert nem tarthatnak tőle, nem várhatnak tőle semmit. Csak az erőknek van tekintélye és hatalma az erős előtt.

A magyar iparos osztály boldogulása el sem képzelhető erős kisebbségi tömörülés nélkül, amikor — hogy csak egy-két konkrét példára mutassak rá — amikor a ta- és fémipari iskolába magyar gyermeket nem vesznek fel. Vagy kérdezem: elvárható-e attól a tanácsba került román iparostól, még akkor is, ha a magyarok voksaival került oda — hogy exponálja magát, hogy a művelődést a magyar kisebbség fia részére is lehetővé tegyék? Nem várható el attól a román iparostól, mint tanácsstagnól, hogy amikor 5–15 millióig menő iskola-építéseket szavaz meg a tanács, a magyar kisebbség fiaira is gondoljon, a magyar iparosság gyermekeiért emeljen szót. Ime a példa, a kettő mellé a többi ezret az iparosok maguk jobban tudják felsorakoztatni, mint én.

De menjünk tovább. A biérlők szövetségének és a háztalajdonosoknak kardinális követelése, hogy a rekvirálás megszűnjön. Mivel pedig rekvirálások 95 százaléka, ha nem 99 százaléka a kisebbségi családoknál történik, míg a román családok egyáltalán nem részesülnek a rekvirálás vagyont, értéket, családi nyugalmat szétromboló szekaturában, nem is kívánható el tőlük, hogy akár a rekvirálás megszüntetéséért, akár pedig a minden nemzetre való kiterjesztéséért harcoljanak. Csak nem iognak magoknak kellemetlenséget okozni! Oh, nem, a nemzetségre való tekintet nélkülség jelszava csak éppen a választás kihirdetéséig fog érvényben maradni, mint ahogy minden ilyen választási jelszó, amelynek komoly, lélek mélyén élő nemzeti alapja nincs, csak személynvesztés, ámtás.

A különféle frakciókba való szétforgácsolódás a magyar kisebbségekre nézve a választási öngyilkosságot jelent.

Egyetlen egy esetben lenne a széttagolódásnak s a különböző frakcióknak értelmük, akkor, ha a Magyar Párt mellőzné őket, ha az országos Magyar Párt nem állítaná fel követeléseikbe az általános iparos érdekeket, ha a párt programjának nem lenne mindenek fölött a legelső gondja a magyar nép kisebbségi iparos- és munkástársadalom követelményeinek kivívása, életének és fejlődésének biztosítására irányuló törekvés.

Hát kit védelmezzon elsősorban a magyar intelligencia soraiból, ha nem az iparosságot s a munkásságot, éppen úgy, mint a földművelő osztályt. Az u. n. magyar középosztály, a latainer osztály, ugyszólván teljesen elpusztult. Intelligenciáját tul-

Apolló mozgószínház

3, 5, 7 és 9 órákor.

SLÁGER!

Ma, szombaton

SLÁGER!

Molnár Ferenc világsikert aratott vígjátéka

A TESTŐR

8 hosszú felvonásban.

A főszerepekben:

Corda Mária — Alfred Abel.

Jön! A leghatalmasabb filmalkotás:

Az erdők királya

Douglas Fairbanks a főszerepben.

nyomóan, nagyrészen ma már csak az iparosság és az ipari munkásság képezi. Ez ma a magyarság zöme és ennek érdeke, a Magyar Párt érdeke. De ha ez az osztály is eldobja magát önmagát: nemzeti mivoltát, ha szétforgácsolódik, akkor meddő minden törekvés, amely az iparosságnak kulturális és anyagi megerősödését, fennmaradását, életét akarja megmenteni. Hát buzának nevezhető az a

Felhívás az iparosokhoz

Az iparosok vasárnapi nagygyűlése kifejezte akarát, hogy a községi választásokban részt akar venni és tagaskodik ahoz, hogy a megalakítandó városi tanácsban számának és gazdasági súlyának megfelelő képviseletet kapjon. E célból a nagygyűlés bizottságot küldött ki, amely a szükséghez képest tárgyalásokat folytasson azokkal a ténnyezőkkel, akik a választást a különböző pártok élén irányítják.

A bizottság megalakulása előtt az ipartestület elnöke és alelnöke lemondtak a bizottsági tagságról, mert nem tartják tisztességükkel összeférhetőnek a bizottság feladatát, amelytől a politikát rajtuk kívül fekvő okokból elvonatkoztatni nem lehet. Az ipartestület pedig mint ilyen, a multban sem avatkozott soha politikába, azt ezennel sem tartja cél szerűnek és nem akarja befolyásolni az iparosok szabad véleménynyilvánítását ezuttal sem.

Ezek után a bizottság megállapította, hogy arra való tekintettel, miszerint a választásokban nálunknál súlyosabb tényezőket feladatát képezi a különböző érdekcsoportok és pártok között a város érdekeinek megfelelő megegyezést létrehozni és mivel az iparosságnak nincsenek olyan tulzó kíván-

kéve buza, amit szerteszt szórtak a mezőn? Lehet annak hasznát venni? Sohasem lesz vetés belőle és nincsen aratás.

Csak tömör sorokban lehet aratása a nép-kisebbségi, a magyar társadalomnak és csak egyetlen hely van, ahol tömörülne lehet a magyar iparosoknak: a Magyar Pártban; annak erősítése vált-hatja valóra kívánalmait.

Perédy György.

ságai a városi tanácsi tagsági helyeket illetőleg, a mit meggyőződésünk szerint minden párt nem respektálna. Ezért a bizottság egyelőre célszerűnek látja várakozó álláspontra helyezkedni és figyelni az eseményeket és ott ahol és amikor kell védeni az iparos érdekeket.

Felhívjuk tehát az iparosokat, hogy sem egyenként, sem csoportosan magukat ne kössék le egyik pártunk sem, mert ha erőinket szétforgácsoljuk és állásfoglalásunkból hiányzik az erőteljes és egységes fellépés, akkor nem tudjuk biztosítani az iparososztály számának és gazdasági súlyának megfelelő képviseletet.

Bizának a kiküldött bizottság erélyében és lelkiismeretes munkájában. Legyenek arról meggyőződve, hogy ez a bizottság minden eseményt fontolóra vesz, azt alaposan megtárgyalja és szükség esetén mindenről megfelelő módon értesíti az iparosokat és már előre biztosítja arról, hogy semmi végleges megállapodást addig senkivel nem létesít, amíg ezt az iparosok nagygyűlése elé nem terjeszti és ez azt jóvá nem hagyja. Tisztelettel:

A szervező bizottság.

— Tehát biztos, hogy nem vett pénzt ettől az asszonytól? — kérdezi az elnök.

Pércsy: Nagyon szeretnék kiszabadulni a börtönből, mert nagy család van, de sohasem engedjen kiszabadulni a legfelső bíró, ha én pénzt vettem el ettől az asszonytól. Nem is ígértem neki semmit!

— Az elnök ekkor a legkényesebb kérdésre tért át:

— Hogyan történt az az erőszak?

— Nem volt az erőszak, — válaszolt Pércsy. — Az a leány gyakran bejött hozzám és úgy viselkedett, hogy azt kellett hinnem: akar valamit tőlem. Egyszer amint sokáig ott ült nálam, elkísértette magát velem a pályaudvar felé. Utakoztam olyanokat beszél, hogy megerősödött az a benyomásom, hogy akar tőlem valamit. Mondom hát neki: megyek az Európába. Azt mondja, hogy jön ő is. Sajnálom, hogy megírtam, de milyen férfi nem tette volna ezt az én helyzetemben?

Öt perc szünet után a tanuk kihallgatására kerül a sor.

Gherlan Gábor dr elmondja, hogy több ízben megakadályozta, hogy Pércsy román nemzetiségűek számára kivándorló utlevelet szerezzen. A törvény ugyanis tiltja román nemzetiségűek kivándorlását.

Ezután zárttárgyalást rendelt el az elnök.

A tanuk kihallgatása

Pércsy Ferenc ügyének tárgyalását délután

folytatták a törvényszéken. Dr Petruțiu Jusztin aradmegyei ügyész hallgatták ki, ak azt vallja, hogy 5 rendelt és kapott utleveleket Pércsytól s azok felhasználásával a munkások ki is mentek már Franciaországba. Özvegy Szabó Kornélné vallomása után özvegy Ghinescuné előadta, hogy ő megkapta volna a vizumot Pércsy utján, de a román kvóta nem volt még megállapítva. Összes költsége 1500 lei.

Stef Todor földmives vallja, hogy 38.000 leiben megegyezett Pércsyvel, hogy az utlevelet megszerzi. Adott is neki 500 lei előleget. Az utlevelet azonban nem kapta meg. A katonai igazolványát is átadta, de sem ezt nem kapta vissza, sem a vizumot nem látta.

Pércsy Ferenc beismeri, hogy elvállalta az utlevél elkészítését, de épp abban az időben érkezett egy miniszteri rendelet, amely úgy intézkedett, hogy csak az mehet ki külföldre, akinek a munkája előre volt biztosítva.

Stef elismeri, hogy Pércsy őket figyelmeztette, ne menjenek ki, míg ő előre pozitíve ki nem puhatolja, van-e számukra munka odakünn.

Elnök: Hány ilyen esete volt a vádlottnak?

— Nem tudom, néhány lehetett.

Elnök: Gherlan dr egyenlően ilyen csejtől beszélt, míg itt nagyon sok ilyen eset volt.

Ciacian Virgil védő: Beszerezte a szükséges iratokat a vádlott az ügyészségtől, adóhivataltól?

Stef: En abba hagytam az egészet, meguntam az utánajárást. Nem tettem feljelentést, megbüntetését se kívánom.

Bociok Florián 4000 leiben állapodott meg Pércsyvel. Hasonló az esete a Stefével. Nem tett feljelentést sehol. Büntetését nem kívánja, csak a pénzt adja vissza.

Pércsy: Nem volt munka Franciaországban, nem lehetett volna kimenni.

Triff Titusz védő: Mondta magának, hogy szerez munkát?

Bociok: Nem mondta.

Elnök: Felolvassa a biharmegyei prefektúra táviratát a főszolgabíróhoz, amelyben értesíti, hogy Arkos községből sokan akarnak kimenni Franciaországba, de csak az mehet ki, akinek előre biztosítják a munkát. Más nem.

Györgye Flóra: 4400 leiben állapodott meg Pércsyvel, hogy kiviszi Franciaországba, adott neki 1000 leit, aztán két 1500 leit, adtam neki, az utlevelet ma is várom.

Pércsy: Megmondtam, hogy meg van minden irat, csak a beutazási engedélyt várom.

Pető Mariska hamis leveleket kapott tőle.

A tárgyalást ma folytatták. A tanuk kihallgatása után a vád- és védbeszédeket tartják meg s az ítélet is mára várható.

Pércsy Ferenc bűnügye a bíróság előtt

A törvényszék 105-ös tárgyalóterme előtt hatalmas tömeg torlódik. Parasztok, ügyvédek, fiatal lányok, rászédett emberek, hangos panaszkok mindenfelé. Megérkezik Pércsy Ferenc volt ügynök. Felesége az ajtóban áll s ránéz. Lesütött szemek. A bíróság elé áll, szmokingban van, ami ilyen súlyos bűneseteknél már divatját mult. Jól fésült haján végig huzza a kezét s nyugodtan válaszol a kérdésekre. Megkezdődik a tárgyalás s tart tizenegyig, amikor kiküldik a közönséget. Zárt tárgyalás. Egy tizenhat éves fiatal leány tesz vallomást a vádlott erőszakoskodásairól. Az emberek az ajtóhoz, meg a falhoz nyomják füleiket, hátha elcselhetnének valamit ebből a vallomásból. Egy részen látható a fiatal tanu, de a zaj miatt egyetlen szót se lehet hallani.

A parasztok lassan lefeküsznek s türelmem várják az őket behívó szót.

A vád huszonhat rendbeli sikkasztást s két csalást állapít meg Pércsy terhére. Azt ígerte ugyanis a parasztoknak, hogy kiviszi őket Amerikába s utlevelet szerez nekik. Semmit se kaptak s egyiknek-másiknak 70—72000 leije sikkadt el a kezén. Ezenkívül erőszakkal vádolja az ügyész, amelyet egy 16 éves leány ellen követett el.

— Mit mond a vádakra? — kérdi az elnök.

— Nem vagyok bűnös, — feleli a vádlott. — Úgy történt, hogy az emberek bejöttek hozzám az irodába, mindenáron utlevelet akartak, láttam, hogy szegény ember, csekély előleget kértem . . . Sok olyan költségem volt, amit meg sem kértem a szegény emberektől.

— Pető Jánostól miért vett fel pénzt?

— Azzal jött hozzám, hogy nincsen illetégségi bizonyítványa és nem tud Magyarországra költözni. En ekkor vállaltam, hogy magyar utlevelet csináltatok neki. Csináltattam is utlevelet a kolozsvári magyar konzulátuson, a magam pénzéből fizettem az illetékeket. És most jön ez az ember s feljelentést tesz ellenem. Annnyira szolgálatra álltam, hogy kikísértem a határállomásig és segítettem neki a vámolásnál.

Elnök: Abrudán Jánostól 7800 leit vett fel amerikai utlevélért, azután, amikor kész volt az utlevél, még 800 frankot és 17 dollárt különböző költségek címén, majd a hajójegyet is vett fel pénzt, de a hajójegyet nem adta oda Abrudánnak?

— Meg is csináltattam neki az utlevelet, — mondja Pércsy — a hajójegy is megjött, de nem tudtam neki átadni, most is lent van a jegy Bukarestben, a hajózási ügynökségnél.

Özvegy Szabóné nevű panaszos ügyét veszi elő Szőlőssy elnök:

— Nem adott nekem semmiféle pénzt ez az asszony, — mondja Pércsy. — Eljött az irodámba azzal, hogy el akarja adni a lakását.

Szépségápolás

D. Stenberg Helén

modern kozmetika intézetében

Mária királyné (Bémer)-tér 3 szám, I. emelet

Minden nap szükséges

hogy a bőr egészségét biztosítsuk, elsősorban a porusok rendes működését kell biztosítanunk, még pedig az ott gyülekező bőrmaradék eltávolításával. A Kadum-szappan mindennapi használata a bőrt jó karban tartja, az archort szépíti, mert tudományos alapon a legjobb minőségű szerekből készül.

Kapható: gyógyszerárakban, drogériákban és üllasztárakban. Nagyban a „Standard” drogériában București.

Cadum szappan

1945. október 24.

szabadkai rendőrség tefett a határon egy magyar újságitól

Szabadkáról jelentik: Az éjszaka folya-
a „Bács megyei Napló” egyik fő-
kesztőjét, Dettre Jánost, a kiváló
icistát a rendőrségre vitték, majd onnan
déklatlanul áttették Magyarországra.

A belgrádi „Vreme”, a kormány fél-
talosa az ügyvel kapcsolatban azt írja,
Dettre a Jugoszláv állam vendégsze-
rét, mint magyar emigráns élvezte, de
többi időben állandóan beleavatkozott a
b politika s ez a viselkedése ösztö-
e a hatóságot az erőyes eljárás fogana-
ására.

Dettre kiutasítása óriási feltűnést kel-
a jugoszláviai közéletben s attól még
bbi komplikációkat várnak. A rendőr-
ma reggelre az összes emigráns újság-
at kihallgatásra idézte.

Hogy perdül le világhírű művészek turnéja A Rose-kvarlett koncertjei.

Világhírű előadóművészek turnéiban mindig van
ami fantasztikum. Hatalmas távolságokat kell be-
túlni néha nagyon is rövid idő alatt s ha ma
amelyik kelet-európai város közönsége tombol
ek, holnap már egy nyugateurópai metropolis
scenériójában kell megjelenniük. Ez a különös
zet a közelben Nagyváradon hangversenyző
se-vonósnégyes körútján is érdekesen
mutatkozik. A világhíres kvartett november
n tartja egyetlen hangversenyt Nagyváradon.
megelőzőleg két estén át Csernovitzban játsza-
majd Jassiban. Innen már autón kell rohan-
ni, hogy a következő estén Craiovában fellép-
senek. Nyomban ezután öt estén át Bukarestben
ek fel az Atheneumban. A bukaresti koncertet
nap már a brassói hangverseny követi. E kon-
tjüket aztán csak négy nap választja el amster-
n hangversenyük terminusától. Erdélyben tehát
jobb esetben már csak két estét tölthetnek.
e Temesvár, Arad, Kolozsvár és Nagyvárad
ncertirodái jelentették be igényüket. A művészek
lozsvárt és Váradot választották. Így aztán
ember 12-én Kolozsváron s másnap Váradon
nek fel. A váradai hangverseny éjszakáján autón
el továbbmennek Budapest felé, hogy még a
geli bécsi vonatot elérjék. Így 14-én Bécsben
annak. Aznap nyomban tovább s 15-én, késő
után – ha minden simán megy – megérkez-
ek a holland fővárosba, ahol már este zsúfolt
concertterem várja szereplésüket.

Passage mozgószínház

Mi, szombaton
tel 4, fél 6, fél 8 és negyed 10 órákor

Harry Piel tures filmc

Légi kalózkod

Kalandor dráma 6 felvonásban.

Helyárak: Fályó 20.—, Zsolye 15.—,
Zártszék 10 lei.

Fél 4 órákor: 15.—, 12.— és 8.— lei.

Parfumeria Venus

megnyit a Sas-passage-
ban, (Novomeszky cukrász-
da mellett) ahol kölnivizek,
francia parfümök, szépség-
ápolási, háztartási, gummi és kőszerek legelőssébban
szerezhetők be.

Külföld

A magyar nemzetgyűlés osztatlanul elítélte a fajvédők Cuza-szövetségét és zsidósertő magatartását

Budapestről jelentik: A magyar nemzetgyű-
lés sok széthúzó pártja és pártágyalata végre
tegnap egy frontba került, akkor a mikor meg
kellett bélyegezni Eckhardték szövetségét
Cuzával és azt a kijelentést, a mit a fajvédők
a nemzetgyűlésen megkockáztattak, hogy a zsi-
dó nem magyar.

Magá a kicsi fajvédő csoport távol tartotta
magát a nemzetgyűlésnek ettől az ünnepélyes
percétől és így a szónokok harmonikus közlé-
sei, melyek védelmükbe vették a megátadott
magyar zsidóságot és elítelték Eckhardték szö-
vetségét Cuzákkal, zavartalan helyesléssel ta-
lálozták. A tegnapi ülés azzal kezdődött, hogy
az ellenzék felelősségre vonta az elnökséget
azért, amiért Gömbös sulyos botránját az elnöki
székből nem bélyegezte meg. Hegymegi Kiss
Pál, a vallásszabadság és jogegyenlőség elvén
óvást emelt az ellen a sulyos invektívák ellen,
amelyek az izraelita vallású magyarokat érték.
Hegymegi után Pakots utasította vissza Eck-
hardt rágalmaait. A maga részéről is megbélye-
gezte azt az elnöklési módot, amely szabadjára
engedte a parlamenti nehéz és kínos incidenst.
Sulyos felekezeti igazgatás folyik, amely a bün-
tető törvénykönyvbe ütközik. A Ház elnökének
a nemzet méltóságát kell képviselnie, ami nem
történt meg. Az egységes párt is passzivitást
tanusított, bár meg van győződve, hogy a több-
ségi párt lekében is kifejezetlenül el a tiltako-
zás Eckhardték munkájával szemben. Eckhardt
képviselő Magyarország fővárosában konspirál
egy Cuzával és akkor össze kell forni a ma-
gyar nemzetgyűlésnek egyhangú tiltakozásban.
A fajvédő képviselő csodálatos vádakát hangoz-
tatott a magyar zsidók ellen, akiket nemzeti
kisebbséggé degradált. A hazafias magyar zsi-
dóság a legkeservebb időkben sem fordult
a külföldre segítségért, pedig a trianoni békeszer-
ződés értelmében felszólalhatott volna. Vázsonyi
Vilmos azonban kijelentette, hogy Magyarország

gyászából és könnyeiből a magyar zsidóság nem
akar jobb forrást fakasztani. Megbélyegezendő
ilyen gyűlöletben szövetkezni a magyar zsidók
ellen.

Ezek után Peyer Károly beszélt. Megkér-
dezi, mi történik azzal, aki olyan emberrel ül le
tárgyalni, aki a magyarságnak ellensége. Szük-
séges leleplezni ezt a nacionalista szélfutamá-
got, amelynek nyomán már nem egy gyilkosság
történt. Peyer után Csontos Imre az egységes
párt szónoka emelkedett fel szólásra.

— Nem pártokot senkit, aki szélsőséges
agitációra, vagy eljárásra ragadtatja el magát.
Nem lehet az egységes pártnak azt mondani,
hogy Eckhardték dolgaikat magának tette, mert
nem tette magáévá. Nem terem jó gyümölcsöket
a tenger ellentét. Akármilyen felekezethez tar-
tozunk, nem szabad egymás becsületébe gázolni.
Sajnálattal és fájó lélekkel kéri a képviselőket,
hogy szakítsanak mindnyájan ezzel az eljárás-
sal. (Altalános helyeslés.)

Horváth Zoltán szólott még, aki szerint
Eckhardt nem követett el egyebet, mint a leg-
klasszikusabb példáját a nemzetgyaláznak.
Kijelenti, hogy sajnálattal nélkülözte az elnök
erélyes intézkedését Eckhardtial szemben.

Scitovszky az elnökséget támadó felszólá-
lásokra hosszasan védekezett s kijelenti, hogy
nem fogja megengedni, hogy a parlamentben a
zsidók ellen igazságtalan.

A Világban Sebes Dénes doktor, az Er-
délyből elszármazott volt igazságügyi államtit-
kár, Urmánczy Nándor, Lukács Ödön, Nagyvá-
rad volt polgármestere, Köllő Ignác, Maros-
torda volt alispánja és Király Aladár, Három-
szék volt főispánja egybehangozva olyan kijelen-
tést tettek, hogy nem tudnak még a fajvédők
szempontjából olyan indokot elképzelni, hogy
Cuzával a magyar, illetve az erdélyi zsidóság
ellen szövetkezni lehessen és így Eckhardték
működését a legegésebben elítélik.

A francia szocialisták Caillaux lemondását követelik

Párisból jelentik: A kamara szocialista
frakciója tegnap délután feltűnést keltő ha-
tározatot hozott, amely valószínűleg a
Painlevé-kabinet rekonstrukcióját fogja maga
után vonni és előreláthatóan Caillaux pénz-
ügyminiszter lemondását fogja követelni.

A szocialista frakció kimondotta, hogy
a kamara első ülésén a pénzügyi kérdést
fogja szóvátenni. Az ügyet interpelláció for-
májában terjesztik a kamara elé és követelik
fogják, hogy minden egyéb kérdés előtt ezt

az interpellációt tárgyalják. Az interpelláció
megokolásával a szocialisták két vezéré,
Leon Blumot és Aurioit bízták meg.

A szocialista frakció a kamara többi
frakcióit értesítette mai határozatáról.

Parlamenti körökben valószínűnek tart-
ják, hogy a határozat következtében vál-
tozás lesz a Painlevé-kabinet-
ben és azt hiszik, hogy Caillaux
kifogyalni.

UJDONSÁGOK

Október
27
Kedd

FLORIZEL VON REUTER
az új
PAGANINI

Jegyek: Láng József utóda cégnél, Bul.
Regele Ferdinand (Rákóczi-ut) 7.b.

* Sulyok István püspök hazaérkezett
Bukarestből. Sulyok István református
püspök, aki mint jeleztük, Telegy József
egyházmezei gondnokkal Bukarestbe uta-
zott, tegnap délután hazaérkezett Nagyvá-
radra. A püspök útjára vonatkozólag mun-
katársunknak a következőket mondotta:
Már régen készültem Bukarestbe, nemcsak
az egyházkerület ügyei, hanem közgazda-
sági ügyek miatt is, melyek már régen sür-
gősek voltak és azokat el kellett intézennem.
A miniszter a legmesszebbmenő szívelyes-
séggel fogadott és jóindulattal biztosította
az egyházkerületet is azzal, hogy igyekszik
a felmerült ügyeket mielőbb rendbehozni,
aminek a miniszter kijelentése szerint semmi
akadály nem áll útjában.

* Romulus és Remus szobor Nagyvára-
don. Dr Butico Coriolan polgármester ja-
vaslatára a tanács tegnapi ülésén elhatáro-
ta, hogy a bihar megyei közkórház előtti tér-
sége egy Romulus és Remus szobrot állít a
nőstény farkassal, amely a románok latin
eredetét szimbolizálja. A szobor felállításá-
nak előkészítésével a tanács Kőszeghy
József főmérnököt bízta meg.

* Az egész világon az egyetlen Mes-
ter, aki minden kíséret nélkül tartja hang-
versenyt: Florizel von Reuter, ked-
den Nagyváradon.

* A parasztpárt mégis megtartja vasárnapi nagygyűlését Aradon. Bukaresti híradás nyomán azt írjuk, hogy felsőbb helyről nem engedélyezték a parasztpártnak vasárnap megtartandó aradi nagygyűlését. Most arról értesítenek bennünket, hogy a nagygyűlést megtartják Aradon, sőt ezenkívül nagyszabású pártkongresszus is lesz, melyen a parasztpártnak aradi, bánáti, biharmegyei és általában erdélyi tagozatának tagjai vesznek részt és a legkiválóbb parasztpárti politikusok, mint Michalache, Lupu, Madgearu, Bogdan Duica megígérték lejáró feladatukat és a nagygyűlésen a politikusok fel is fogják szólni. Nagyváradról és Biharmegyből is nagyszabásúban vesznek részt természetesen a parasztpárt aradi nagygyűlésén. Mavrodin és Selegean tanárok, Popescu és még számosan mennek le, ahol a parasztpárt további politikáját és szervezkedési akcióját fogják megállapítani.

* A kereskedelmi alkalmazottak a záróórátörvény betartásáért. A kereskedelmi alkalmazottaknak tegnap egy küldöttsége jelent meg Costescu rendőrigazgatójánál. Arra kérték a rendőrigazgatót, hogy a záróórátörvény betartása végett hatályosabb ellenőrzést fogantasson, mert sok helyen a vasárnapi munkaszünetet is megszegik. A küldöttség tagjai Kandel Ignác és Gutu Miklós voltak a kívánságukat vezetőjük Niculescu Nicolai közölte. Costescu rendőrigazgató megígérte, hogy a záróórátörvény betartását szigorúan ellenőriztetni fogja.

Tiszteled apádat és anyádat!

Tizparancsolat Dorian-film.

* Az Izr. Nőegylet teadélutánja. A nőegylet elhatározta hetenkint egy-egy teadélután rendezését és az első ilyen teadélután a hó 27-én, kedden délután 5 órakor fogják fölszolgálni a Royal-bar helyiségében. A nőegylet vezetősége reméli, hogy a kellemes szórakozást, a fiataloknak pedig a táncos alkalmat nyújtó összejöveteleket, a jótékony célra való tekintettel, minél nagyobb számban fogják látogatni és hozzá segítik az együletet, hogy jótékony intézményeit az eddigi színvonalon továbbra is fenntarthassa. E hó 27-iki teadélutánra háziasszonyoknak a következő hölgyek kérték föl: dr. Adorján Emilné, Beck Nándorné, Boros Jenőné, Diósi Lajosné, Erdős Zsigmondné (vasgyárosné), Fülöp Sándorné, Láng Sámuelné, dr. Mihályfi Lajosné, Mihályfi Pálné, Neumann Károlyné, Sonnenfeld Gusztávné, dr. Steiner Erviné, Schwartz Samuné, Szemere Miklósné, dr. Weimann Jenőné.

* Schwimmer minden megrendelést házhoz szállít.

* Esküvő. Sajovic Elvira és Rafael Sándor folyó hó 25-én, vasárnap délután 1 órakor tartják egybekelési ünnepélyüket Str. Matei Corvinul (Gróf Battyányi-utca) 10. sz. alatt. A szülők ez uton hívják meg a rokonokat, ismerőseket és jóbarátokat.

* A világhírű amerikai csodahegedűs: Florizel von Reuter egyetlen hangversenye kedden a Katolikus Körben. Jegyek Láng József utódai könyvkereskedésében.

* Vámtarifája legújabb kapható a Hegedűs Hirlapirodában. Ára 80 lei.

ROSE

vonósnegyes
egyetlen hangversenye

nov. 13-án

Jegyeket a
Hegedűs Hirlapiroda
árusít

* Szűcs Laci 35 éves színészi jubileuma szenzációs műsor keretében vasárnap este 9 órakor a Katolikus Körben.

* Schwimmer tortát, parafatort olcsón készíti.

* Lázasan készülődnek a gyermekek a holnapi matinéra, mely délelőtt 11 órakor kezdődik a Dorian-filmszínházban. A nagyszerű műsor keretében a legbájosabb nagyváradi urigyermekek lépnek fel magánszámokban, tánc-kreációkban és az eleven gyermekujságban. A táncokat Antalffy Margit tanította be, a gyermekujság rovatait pedig Marton Manó, Marót Sándor, Tabéry Géza, Hilt László, Bárdos László, Kádár István, Biró György és Berkes József írták. Fellépnek Szabó Gitta táncosnő, Darvas Ernő és Galambos Elemér mókákkal. Szépségverseny értékes nyereményekkel, amelyeket a legelőkelőbb cégek bocsájtottak a rendezőség rendelkezésére. Minden gyermeknek édes álma, hogy a matinén jelen lehessen.

Ne kívánd a más feleségét!

Tizparancsolat Dorian-film.

* A fűszer és csemegekereskedők szervezkedése. A Kereskedelmi Csarnok kebelében a fűszer és csemegekereskedők szakosztálya holnap, vasárnap délelőtt 9 órakor tartja alakakulóját közgyűlést, amelyre kéri a tagok pontos megjelenését.

* Benedek Elek: Erdeli élet Székelyföldről. A Kisemberek Könyvtárának 2-ik számát Benedek Elek írta a Székelyföldről. Székely testvéreink szokásait és erkölceit örököltette meg Elek apó ebben a kis füzetben, amelynek minden sorában a munka dicsősége, a szülőföldre való hűség s az édesapa és édesanya iránti rajongó szeretet muzsikál hozzánk. A kitűnő kis vállalkozást Biharvármegye tanfelügyelője az összes kisebbségi iskoláknak beszerzésre ajánlotta. 20 lei egy kis könyvecske ára. Megrendelhető Bodnár János szerkesztőnél a városi könyvtárban.

A Mészárosok Bőrérté-
kesítő Szövetkezeze iro-
dáját Pável-u. 22. sz. alá
saját házába helyezte át

Telefon: 930.

Állatexport osztály telefon: 932

Vágóhídi telep telefon: 931

Ertesitem a m. t. hölgyközönséget, hogy
leányom külföldi
tanulmányutjáról hazaérkezett

és a legújabb Angol és Francia divat szerint
készítünk kosztümöket, utcai és estélyi toalet-
teket jutányos áron. — Szíves pártfogást kér:

Grünwald női divatszalon

Str. Basarab (Nyomda-utca) 2.

Jön a leghatalmasabb filmalkotás

Az erdők királya.

Monumentális filmremek. A főszerepben: Douglas Fairbanks.

Ne öl!

Tizparancsolat Dorian-film.

* Schwimmernél mindig friss a temény.

* Kedden lesz Várad legnagyobb szenzációja: Florizel von Reuter új Paganini hangversenye. Jegyek Láng József utódai könyvkereskedésében kaphatók.

* Köhögés, rekedtség, hurut ellen jobb a valódi Réthy-féle pemficukor. Mindenütt kapható.

* Munkás-előadás a színházban. A működő gárda holnap délelőtt 10 órával a Népgyűlést hozza színre, melyre nagyobb ambícióval készül minden szereplőnk, hogy teljes sikerrel fogja ezt a darabot. A darabot Losonczy Gábor rendezte.

* 121 lei az új Wells regénye. „Tündér” a címe. Kapható a Hegedűs Hirlapirodában.

* Felöltőt, vásznat, szövetet, harisnyát csak Flegmannál vásároljon.

Ne lopj!

Tizparancsolat Dorian-film.

• TÖZSDE •

Zürich, október 23. (Zárlat.) Berlin 185, Amsterdam 20865, New York 519.5, London 2514.5, Páris 2205, Milánó 2035, Prága 150, Budapest 7260, Belgrád 920, Bukarest 246, V. 85, Bécs 7325.

Budapest, október 23. A budapesti bonapiac záratai: Buza 375, rozs 248, tápanyárpa 280, zab 255, tengeri 280, korpa

CIPÉSZEK

figyelmébe!

Légpárnás talpragasztó, sarokragasztó, kaptafatartó speciális gépeket a legmodernebb kivitelben szállítunk.

Stern Béla műszerész Oradea Str. Avram Iancu (Kossuth-u.) 18. sz.

Igazojuk, hogy cipőgyárunk részére a fenn jelzett gépeket állandóan STERN BÉLA úr szállítja.

„Carmen” cipőgyár r. t.

NYILTÉR

linthogy a bíróság 211/923 sz. ítéle-
a volt feleségemmel Kovács Erzsé-
szemben a házasságunkat felbon-
amiért is nevezettért semmi néven
vendő felelősséget nem vállalok.

Antunits Ferenc.

SZÍNHÁZ

HETI MŰSOR:

zombat délután: A nagyságos asszonyt már
valahol, vigjátékudonság, olcsó hely-
al. Sorozatszám: 21.

zombat este: Piros ruhás hölgy, operettbe-
t. P. Geizler Lola, Bellák Aranka, Tompa
Páger Antal, Tompos és Sós felléptével.
szünet. Sorozatszám: 22.

asárnap délután: Cseregyerekek, operett,
kelt helyárrakkal. Sorozatszám: 23.

asárnap este: Piros ruhás hölgy, operett-
cság, 2-szor. Sorozatszám: 24.

létfő este: Piros ruhás hölgy, operettudon-
-szor. A) bérlet. Sorozatszám: 25.

Kedd: Piros ruhás hölgy, operettudonság
-szor. B) bérlet. Sorozatszám: 26.

Szerda: Öt órai vendég, bohózatbemutató.
tszünet. Sorozatszám: 27.

A hét összes előadásaira a jegyeket már va-
p reggeltől kezdve árusítja a színházi
ár.

H. Csighy Ella és V. Pollermann Aran-
állépése vasárnap este a Katholikus Kör-
bücs Laci jubileumán, továbbá a már em-
színművészekén kívül fellép még Weiss
a urileány zongoraművész. Jegyek kap-
a Hegedűs Hírlapirodában.

A SZÍNHÁZI IRODA HIREI:

A Piros ruhás hölgy premierje. Az elő-
személyzet és a zenekar teljesen készen
a szezon slágeroperettjének ígérkező Pi-
ruhás hölgy szombat esti premierjét. Az idei
on egyik legérdekesebb zenei eseménye lesz
ezt új operett, melynek muzsikáját a világhírű
ert komponálta, aki ezzel a szerzeményé-
felülmutta az Ártatlan Zsuzsit is. A színház
elő gonddal készül elő a bemutató elő-
ra, hogy a közönség úgy az ötletes szöveg-
gy humorában és eredetiségében, valamint
ne invenciózus és finom melódiáiban zavar-
tul gyönyörködhessek. A pompás operett-
rendkívül hálás szerepekhez jutnak P. Gaiz-
Lola, Bellák Aranka, Tompa, Páger, Tompos,
Madás és Stoll, akik kivétel nélkül tehet-
ek legjavával fogják diadalra vinni ezt a
pompás operettudonságot. A Piros ruhás hölgy
mutat, vasárnap bérletben kívül, hétfőn A),
den B) bérletben kerül színre.

Öt órai vendég című bohózatudonság
dan este kerül színre nagy öröme azok-
akik szeretik a sikamlóst és pikáns szituá-
t, amelyekben az öt órai vendég bővelke-
Minden tulzás nélkül mondatjuk, hogy ez
egyszerű bohózat fulmináns sikert fog arat-
mert a szellemes és rendkívül komikus jele-
ek összessége egy percre sem hagyja kaca-
nélkül a nézőteret. Az öt órai vendégben
Hollós Juci, H. Körösi Juci, Petróczy Alice,
h Elek, Lengyel, Darvas játszik a legjobb
repeket. Az öt órai vendég bemutatója iránt
kívül nagy érdeklődés nyilvánul meg a nap-
pénztárnál.

Délutáni előadások. A bemutató előadás
ereplőivel kerül színre szombaton délután
elő helyárrak mellett a Nagyságos asszonyt
láltam valahol című pompás vigjátékudon-
Akik ezt a nagyszerű vigjátékot látták, a
a nagyobb elragadtatással nyilatkoztak úgy,
abról, mint a kifogástalan előadásról. Va-
nap délután fél 4 órakor mérsékelt helyárrak
lett Sós Mihállyal a cimszerében és a leg-
o szereposztásban a Goldstein Számi című
kes, táncos bohózat van műsoron. Mind a
délutáni előadásra már csak mérsékelt szá-
jegy kapható.

I. G. Wells: Az időgép 120 lei.

MOZI

— „Éljen a király!” Jackie Coogan leg-
nagyobb és legpazarabb filmje ma, szomban-
on látható a Dorian-filmszínházban. A 8 fel-
vonásos film egy európai országban játszó-
dik le, ahol forradalom tör ki és a trónörö-
kös elrabolják. Az élete is veszélyben fo-
rog, de ő a legnagyobb veszély pillanatában
is vidám és csínytevő marad. Az előadások
3, 5, 7 és 9 órakor kezdődnek. A 3 órás elő-
adás mérsékelt helyárru. — Jön: a legna-
gyobb film: a „Tizparancsolat”.

— Harry Piel a legbravúrosabb film-
színész játsza a főszerepet a „Légi kalózok”
című 6 felvonásos filmdrámában, amely ma
látható a Passage-mozgósínházban. Az elő-
adások fél 4, fél 6, fél 8 és negyed 10 órakor
kezdődnek. Olcsó helyárrak!

— Az Apolló-mozgó tegnap mutatta be
Molnár Ferenc világhírű vigjátékát „A
testőrt”. A német filmművészet valóságos
rekművet alkotott, legjobb színészeit állí-
tította sorompóba, hogy a nagy magyar író
hírnevéhez és dicsőségéhez méltóan a leg-
tökéletesebbet produkálja. Korda Mária, a
„Rabszolgakirálynő” főszereplője és Al-
fred Abel játszik a főszerepet, gazda-
gítva eddigi sák-sok sikereiket. A kiállítás,
a sok szebbnél-szebb toalettek a szemet
gyönyörködtetik úgy, hogy újra egy darabot
láthatunk, amely teljesen kielégít minden
igényt.

A betörők klubja

Írta: HENRY A. HERRING.

II. kötet.

Egyike volt bogarainak az a meggyőződés,
hogy a zene elősegíti az emésztést és hosszú,
mélyreható tanulmányok után felállította a diag-
nozt, mely szerint minden fogáshoz másfajta
különleges zene szükséges. Levesét tehát álma-
tag pralúdium kíséretében nyelte le, a hal po-
digi dugat követelt. Az előélet Beethoven hord-
fel s a pecsénye egy diadalmi induló hang-
mellett csuszott le öblös torkán. Az edes-
gek keringő kívántak s a saját emésztését ki-
rölg négermelódiák voltak képesek előmoz-
tani. Ebéd után azonban, a bor mellé minden-
nagy operett szervírozák.

Cunningham mindezt még Kirkdaleben
megtudta és követte a programot, melynek
hangja kihallatszott a lord szobájából. Kétség-
kívül Achille távollétének volt betudható, hogy
a zene néha elakadt, de az egyes melódiák se-
gítségével Cunningham mégis felismerhette a
különböző fogásokat. Egy szonáta elmaradása
az ebéd megrovídtására mutatott és mikor a
Lammermoori Lucia hangjai felharsantak, Cun-
ningham felhagott motorkerékpárjára és a Blub-
berhouse felé vezetett utra tartott.

Körülbelül háromnegyed órát karikázott
már, mikor elérte a Haverah Park környékét,
amely szorosan Harrogate mellett feküdt. Itt
akarta az autót megtámadni.

Valóban alig találhatott volna elhagyatot-
tabb helyet. Köröskörül csupa lóp, posvány, in-
govány, sovány fenyvek, kőfalak és mészpópo-
ros utak. Minden hideg és sötét volt, mint a
vállalkozás, amit végrehajtani készült. Megállt
az erdő szélén, melynek üstökét hancurozva ci-
bálta a szél.

A várakozás hosszú volt és lehangoló. Az
egyetlen szórakozást az országot gyér forgal-
mának megfigyelése nyújtotta. Egy egész óra
óta egyetlen magányos kocsidőcögött végig az
uton.

A hold hideg pompával kelt fel s a csillagok
is kimerészkedtek az égbolt mély vizére. Cun-
ningham csak egyet ismert, a Göncölt, melynek
névét különösnek találván, egy fiatal bulldog
kuttyáját nevezte el róla. Egy pillanatig a kutya
korai elhalálzásán elmélkedett.

Hát soha se jön már az a Panhard? Talán
megpukkadt egy gumija és Lord Tadcaster
chauffeur nélkül nem tud segíteni? Talán vissza-
tért Bolton Abbeybe és vonatra ült, vagy talán

megváltoztatta utirányát és az Otley felé ve-
zető könnyebb utat választotta? Ez esetben ő,
Prescott Cunningham elveszett ember a betörők
klubja számára.

Ah! Távolság egy autó trombitája hallat-
szott. A Tadcaster-trombita volt, silány után-
zata a XV. század híres csatatrombitájának,
mely a towntowni útközében 1461-ben egy
másik John de Wallabynek birtokot és címet
szerzett.

Cunningham felült motorjára és könnyedén
gördült fel az előtte emelkedő domboldalra. A
Panhard repülve közeledett a domb felé, nagy
acetylen szelei úgy villogtak, mint egy hadi-
hajó fényoszlopi.

Cunningham fékezett, megfordult és hagyta
az autót elsuhanni maga mellett. Aztán utána-
Mint a villám, röptek lefelé; a kis motor
mindjobban behozta a távolságot. Már csak
száz méterrel volt előtte az autó, — ötven, —
huszonöt lépés — — — A pszichológiai momen-
tum elérkezett.

Kihúzta revolverét és higgadtan rácélozott
az autó hátsó kerekére. Ah! Nem talált! Máso-
dik lövése azonban célba fúródott s a gummi
hangos durranással explodált. A kocsi lassan
vonszolta magát odább. Merész kanyarulatok-
kal ment tovább, de Cunningham látta a lassabb
tempón, hogy a gróf fékezett. Az autó végre is
megállt.

— Mit jelenten ez, gazember? — kiáltotta
a dühös automobilista.

— Vigyázat Mylord, — mondta Cunnin-
ham, aki leugrott motorjáról és revolverével ke-
zében közelebb jött, — akié a hatalom, azé az
igazság. Mint látja, nekem van igazam.

— Istenemre, egy utonálló! — kiáltott fel a
lord. — És IV. Edward ül a trónon. Utonálló
köcsökgalamb!

Nagyméltóságod éles elméjével azonnal fel-
fogta a helyzetet, — mondta Cunningham. —
Ez sok időt és fáradságot takarít meg nekem.

— Ön valószínűleg a pénztárcámat akarja?
— mondta a lord. — Így van az, ha az ember
chauffeur nélkül utazik, — fűzte hozzá pana-
szosan. — Volna csak itt Achille, Krisztus Má-
ria ugye, majd látna csodát. Csak tíz évvel
volnék fiatalabb, magam is elkészülnek ilyen
fickókkal.

— A sajnálkozás e kijelentése semmi ered-
ményre nem vezet, Mylord, — mondta Cun-
ningham. — Az ön pénztárcája sem elégít ki
mégem.

(Folyt. köv.)

Ingatlan árverés

November 4-én d. e. 10 órakor a nagy-
badi kir. telekkönyvi hatóság árverelő-
bájában elárvereztetik a Nagyváradon
Mr. Vasile Conta (Halász-utca) 43. szám
alatti üzlet ház és egy Váradvelencén
lévő faterlepek alkalmas terület. Köz-
lebbi feltételek megtudhatók Dr Adorján
Armin ügyvéd Sir. Alea Eman. Gojdu
(Deák Ferenc-utca) 2 szám.

SAVON DENTIFRICE ROGER & GALLET

ÉLIXIR DENTIFRICE ROGER & GALLET

**Apróhirdetés egy
szó ára 4 Lei, vas-
tag befutól 8 Lei,
legkisebb hirdetés
10 szolg 40 Lei.**

Levelezés

Jobb vagyonos iparos megismerkedni óhaját közép-korú nővel, kinek vagyona van. Teljes ajánlatokat, "Biztos jövő" jellegre a kiadóba kérek. 3878

Oly hölgyek, kik súlyt helyeznek arra, hogy arcuk lököttesen szép, tiszta, faltól nélküli legyen, használják a csodás hatású „Agi” krémét. Kapható mindenütt. Megyei főraktár: AFOLLO drogeria.

HÁZASSÁG

Egy 42 éves nagyobb vagyonnal rendelkező nőnek urinó férjhez menne magához illő úriemberhez. Diszkréció mellett „Arva” jellegre levelet a kiadóhivatalba kér. 4018

LAKÁS

Különbejárati utcai szoba konyhahasználattal pályaudvar közelében kiadó. — Cim a kiadóban. 4022

Keresek 2—3 szobás modern lakást lelépéssel. Cim Stoican, Banca Românească. 4016H

Alkalmazás

Mindenest keresek kis családnak, Cim a Sonnenfeld portánál Str. Prințul Carol No. 6. 3814

Munkásügyekben jártas tisztviselőt keres Moskovits ipartelep. 4010H

Számlázás minden ágban jártas tisztviselőt keres Moskovits ipartelep. 4011H

Bejáró német nevelőnőt keresek két fiúcska mellé, (9—10 éves. Peiser, Parcul Traian 1. 4007

Perfekt magyar-német gyors- és gépirót (nő) felvezet Moskovits ipartelep. 4012H

Jobb varrónő házakhoz ajánlkozik. Vidékre megy. Klein Pepi, Dimitrie Cantemir (Beöthy Ö.-u.) 10. 4025

Pálmák fikusz an-
tük órák,
szekrények nagyon ol-
csón sürgősen eladók. —
„Ardeal” főposta mellett.
Telefon 203.

**Veszünk bútorokat,
szőnyegeket**

teljes lak- és iroda beren-
dezéseket, Wertheim kass-
zát, zongorát, csillárokat,
porcellánokat, régiségeket
stb. — Meghívásra hához
megyünk.

Frenkel és fia
butor, szőnyeg és régiség-
kereskedők, Strada Gene-
ral Mosoiu, (volt Mezey
Mihály-utca) 10. szám.

Adás-Vétel

Sürgősen eladó: Schöberl
ágy, nikkelezett gyermek-
kosci, gramofon lemezek-
kel, német könyvek, ládák
és edények. Cim a kiadó-
ban. 4003

Eladó ház. kettő 4 szobás,
fürdő, cseled szobás la-
kással, szép utcán 850.000.
— Szép villa, jó he-
lyen, 3 szoba, fürdő, cse-
ledszoba 500.000. — Három
szobás, fürdőszobás magán-
ház istállóval, raktárhelyi-
séggel, 2 udvarral, gazdál-
kodásra alkalmas 450.000
leu. Kisebb-nagyobb házak,
földbirtokok, szőlők. Tomá-
nénál 9—12-ig, 3—6-ig
Tache Ionescu (Körös-utca)
21. sz. 3865

Eladó 2 uri lakásos ház
istállóval, udvarral, Calea
Victoriei (Kolozsvári-utcai
részen, 560.000 leu. Toma
Józsefnél Tache Ionescu
(Körös-utca) 21. 3900

Edward Fuchs illusztrált
Sittengesichte kötetit
megvételre keresem. Cim
a Hegedüs Hirlapirodában. 3986

Kiadó magánház Str. Ep.
Ciorogariu (Uri)-utca köze-
lében 3 szobás, fürdő és
mellékhelyiségek, istálló-
val 3 évre 120 ezer Leiért.
Weisz Gizi, Matei Basarab
(Nyomda-utca) 4. 4000

Üzlethelyiség exponált he-
lyen azonnal kiadó. Cime-
ket kérek kiadóba. 4026H

Egy teljesen jókarban levő
„Singer” varrógép igen
olcsón eladó. Str. Acade-
miei-utca 6. szám. 4001

Egy hold szőlőföld 1 szoba,
konyhás átadó lakással ol-
csón eladó. Dr Váradi ügy-
véd, Parcul Traian 12. 3998

Megvételre keresem a Ré-
vai Lexicon 12, 13 és 14-es
kötetét. Cim Hegedüs Hir-
lapirodában. 4009H

Két férfi télikabát, sötét-
színű, jó állapotban eladó.
Mánásturi (Zárda-u.) 1. sz.,
emelet. 4006

Publicațiune de licitație

Subsemaatul aduc la cunoștință pub-
lică, că 414 lázi de bere vechi, 4 butoaie
vároaze, 2 butoaie rele, 300 sticle mici,
180 tinători de flori, 3 sticle de petrol, 1
cană de petrol, 4 saci cu sare, 1 (una)
ușe, 1 acoperitor de vagon, 1 cazan de
aer, 3 mașini de presiune, 1 mașină pen-
tru degajarea berei în sticle, 900 dopuri
de plef, 1 pompă de apă, 5000 dopuri de
parafină, 2 lázi de vignete, 270.000 dopuri
de plef, 2 uși albe, 1 ladă cu potcoave de
caili, 1 ladă cu fiere ruginite, 60 butoaie
de bere, 6500 tocuri de paie, 165 țigle de
casă, 7 uși cu sticle, 10 roțe vechi, 1
pompă de apă, un ajutor pentru ridicare-
rea butoaielor, un ridicător de trăsura, 1
cârlig pentru stângerea focului, 1 scară,
una trăsura cu tablă, 2 harnașamente
pentru caili, 2 funii pentru ridicarea bu-
toaielor, 2375 lázi de ouă, 5308 scânduri
pentru lázi de ouă, 1562 lejuri pentru
lázi de ouă, 9 volume compas financiar, 1
gazetă săptămânala a farmacistilor, 1
maunal comunal, 4 anuale financiare, Le-
gea impozitelor, 35 buc. cărți din secolul
XX-lea, 4 anuale comerciale, 1 Rebsad-
linge und ihre Neuzeit, 1 calendar tech-
nic, 1 preț curent, 1 covor, 1 Raport a
Băncii Marmarosch, 1 presă pentru hăr-
tie, o unealtă pentru deschiderea lázilor,
1 casă de mână cu marmoră, 1 perdea
de luster, 1 ladă de plef pentru lemne,
2 hățuri de piele, evaluate total în suma
de Lei 179,054 proprietatea firmelor falite
„Kolliner D. și Fiul”, „Kolliner D. și Sam”
se vor vinde prin licitație publică în ziua
de 26 Octomvrie 1925, orele 17 pe lângă
plata momentani fără de nici o răspun-
dere.

Pozițiile vor fi vândute și separat
insă numai în prețul de estimațiune in-
dicat în inventar.

Cumpărătorii obiectele cumparate sunt
obligati să-le ducă momentan.

Locul licitației Oradea-Mare, strada
Episcopul Pavel Nr. 26 unde obiectele
supuse licitației se pot vedea în fiecare zi
de lucru între orele 9—12, 16—18.

Dr Alexandru Pop, advocat
Curator de masă.

Eladók: körfűrészek asz-
tallal, dekupir fűrés, csí-
szológép — fűmegmunká-
láshoz, cipőgyártáshoz, —
transzmissziók, faesztéria,
műhelydobkállya Str. Den-
susiuanu (Jókai-u.) 12., ka-
puval szemben. 3953

Félelemes bérház mo-
dern épület, 7 lakással, 80
ezer lejig fokozható jöve-
delemmel, központ mellett
sürgősen eladó. — Petrozy
Nicolae Jiga (Lukács Gy.)-
utca 38. 3973

Használt féltáblai gépek
25—80 HP-ig, továbbá hasz-
nált Diesel-motorok 15,
20 és 55 HP. nagyságban;
új és használt benzín-, szí-
vógáz és földgázüzemre 140
HP-ig állandóan raktáron
vannak Márkies Barta
gépgyár és vasöntőde Ti-
misoara, IV. Str. I. C. Bra-
tianu No. 10. — Telefon:
9—39. 3955

Világos irodai íróasztal ol-
csón eladó. Str. D. Can-
temir (Beöthy Ö.-u.) 3—5.
Szilágyi. 4019

Olcsón eladó Simeon Băr-
nuțiu (Damjanich)-utca 12.
számu HAZ felerészre. Kül-
lön kapuval. Nagy udvar-
ral, nagy kerttel. Értekez-
hetni a tulajdonosnál I. C.
Bratianu (Szaniszló-u.) 63.
4020

Tanyabirtok 28 hold, min-
denemű felszereléssel, ta-
karmánnyal, tiz hold ves-
tessel eladó. Érdeklődni
Oșorheiu (Fugyivásárhelyi)
Plebániahivatal. 4021

Gyártelep, több mint 300
négyzetméter tágas dol-
gozóhelyiséggel, megfelelő
melléképületekkel, 5 szo-
bás beköltözhető lakóház-
zal 1 m. 300 ezerért sürgő-
sen eladó. Petroczy, Ni-
colae Zsiga 38. 4024

Használt női fekete kabát,
egy zsakett öltöny, cipők,
ruhák olcsón eladók. Cim:
Cuza Voda (Szacsavay-utca)
19. sz.

Régi szatós tűzet legfor-
galmasabb utcában azon-
nal átadó. Cim Hegedüs
Hirlapirodában. 4014H

Bőssendorfer zong-
orosan eladó 45
Dr Petroczy, Str.
Zsiga (Lukács Gy.)

Egy perzsa kabát
Megtekinthető Cuza
(Szacsavay-u.) 18.

Eladó 4 méter hos-
sú, mm. vastag transz-
csapággal, három
100×100. Simkó,
jobb.

Különbejárati

Főmőlnári vagy
állást keres az örlé-
den ágában jártas
mőlnár azonnali be-
Simkó András, Sz.

Mindenféle kézimű-
fogadók bizományb-
ban állandó készlet.
ott géphímzés olcsó-
szül. Plevnei (Timár)

Remélek

tudja már, hogy
Pannoniában

Vízumozás

DEUTSC

a titár

Utleveket elin

Román-Magyar

Magyar-Román

Ghetie szótár cl

a Hegedüs Hirlapirodában

Könnyen szere

magának gyönyörű
leti szőnyegeket
Schulhof Emilné
hozza elsőrangú ki-
di anyagot, mintá-
szállított árban. In-
tanítás. Ugyanott
rendelhető és kapt-
a legelőkeltebb
nyegek és gobe-
előnyös feltételek m-
Cim:
Orient
Szövőművészeti Is-
Str. Episc. Ciorogari

Bútorok

gyári áron kaphat-
legfinomabbtól, a
olcsóbbig

Steiner bútorgyára

Avr. lánca (Kossut-
volt Faragó bőri

Bikszád

Gyógyvíz

gyomor béluhurutos, h-
vese epebalyok, sárgai
gyomorierékely ellen m-
fűszer üzletben kap

Lerakatom:

Weisz Bernát

Oradea-Mare

Ellenbőgen Tol

Satu-Mare, bikszádi
nagylakat.

Gyümölcsfalakai,

gyümölcsfaanyagokat, díszlá-
kat, díszcserejéket, rózsákat,
eperpalántákat, spárgagyö-
kereket, szőlőoltványokat,
alanyvesszőket stb. szállíta-
nak a legjobb minőségben

Ambrosi Fischer és Társai
Faiskolák és szőlőoltványtelepek R. T.
AIUD-NAGYENYED. Árjegyzék kíváratra ingyen.

Ridikülök
gyártását megkezdtük és azokat eredeti

**gyári árban
árusítjuk.**

Nagyvárad
Bőröndáru
és táskagyár
Str. Cuza Voda (Szacsavay-u) 18

ESŐERNYŐ
legelőssabb a készítőnél!

**Rosenberg
Testvérek**

Iorga (Zöldfa-ut) 8. - Behúzás, javítás gyorsan készül.

FRUSSEL
PARIS
féle

HYACINTH
FOG
PASZTÁT

FŐRANTAR: LONY LEBOVITZ
ORADEA-MARE, GOGA-U 9

Perfect könyvtelő

azonnali belépésre felvétetik

a

Margittai Mezőgazdasági Ipari
és Kereskedelmi R. T. fatelepén
Margittán.

Nyomatott Sonnenfeld Adolff R.-T. körforgógépén.